

UZASADNIENIE

R. S. pozwem z dnia 24 listopada 2021 r., skierowanym przeciwko W. G., domagał się zasądzenia na jego rzecz kwoty 4 901,28 złotych wraz z ustawowymi odsetkami liczonymi od dnia 7 września 2021 r. do dnia zapłaty tytułem zwrotu nienależnie wypłaconego odszkodowania za powstrzymywanie się od działalności konkurencyjnej. Nadto, wniósł o zasądzenie od pozwanego kosztów zastępstwa procesowego według norm przepisanych.

W uzasadnieniu pozwu wskazał, że strony do 31 sierpnia 2019 r. łączył stosunek pracy. Na mocy umowy o zakazie konkurencji z 31 lipca 2012 r. W. G. zobowiązał się nie prowadzić działalności konkurencyjnej w stosunku do działalności prowadzonej przez pracodawcę. Pozwany nie wywiązał się ze swojego zobowiązania. Powód powziął informację, że W. G. brał czynny udział w prowadzeniu konkurencyjnego biura podróży, które zgodnie z informacjami zamieszczonymi w Centralnej Ewidencji i Informacji o Działalności Gospodarczej prowadziła matka pozwanego H. G.. Tożsamość adresu, pod którym mieściło się biuro oraz adresu zamieszkania pozwanego, a także szereg opinii zadowolonych klientów biura (...) wskazujących na pośrednictwo W. G., doprowadziło pracodawcę do przekonania, że pozwany złamał obowiązujący go zakaz konkurencji.

W odpowiedzi na pozew W. G. wniósł o oddalenie powództwa w całości, argumentując, że nie obowiązywał go umowny zakaz konkurencji, ponieważ przez okres 17 miesięcy nie otrzymał od powoda należnego odszkodowania za powstrzymywanie się od działań konkurencyjnych. Zapłata tytułem odszkodowania została przekazana mu jednorazowo, za okres 12 miesięcy w dniu 5 marca 2021 r. w kwocie 4 901,28 zł. Pozwany zaprzeczył, aby prowadził w okresie objętym zakazem konkurencji jakąkolwiek działalność konkurencyjną. Pozwany do sierpnia 2019 roku był bezrobotny, a następnie osiągał przychody z umowy zlecenia. Odnosząc się do komentarzy i opinii, które zostawili na profilu społecznościowym zadowoleni ze współpracy z nim klienci, pozwany wskazał, że nie potwierdzają one, że w okresie od dnia 1 września 2019 r. do dnia 31 sierpnia 2020 r., świadczył usługi konkurencyjne, a jedynie to, że komentarz został zamieszczony właśnie w tym okresie. Pozwany negocjował także, aby potwierdzeniem prowadzenia działalności gospodarczej był ujęty na portalu społecznościowym adres biura, tożsamy z adresem zamieszkania pozwanego. Podkreślił, że w (...) jako adres do doręczeń (...) jest wskazany B., ulica (...), a zatem adres zamieszkania jego matki H. G..

Sąd ustalił następujący stan faktyczny:

R. S. prowadzi działalność gospodarczą pod firmą (...), której przedmiotem jest świadczenie usług pośrednictwa w zawieraniu umów na rzecz organizatorów turystyki.

Niesporne , nadto dowód: wydruk z (...) dotyczący działalności powoda – k. 10.

Klientów R. S. poszukuje przede wszystkim w internecie. Pozyskuje ich także z polecenia dotychczasowych klientów. Oprócz tego prowadzi stacjonarne biuro. Działalność ma charakter agencji turystycznej. R. S. oferuje kontrahentom usługi operatorów turystycznych, sam nie mając statusu organizatora wycieczek. Konkurencją dla prowadzonej przez niego działalności turystycznej stanowią inne biura podróży działające zarówno stacjonarnie na lokalnym rynku, jak i w przestrzeni internetowej.

Dowód : przesłuchanie w charakterze strony pozwanej R. S. – k. 91-92.

W. G. był zatrudniony przez R. S. na stanowisku pracownika biura podróży od 29 lipca 2010 r. w pełnym wymiarze czasu pracy. Do jego obowiązków należała sprzedaż wycieczek organizowanych przez inne biura podróży. Oświadczeniem z 10 maja 2019 r. W. G. wypowiedział umowę o pracę łączącą strony z zachowaniem trzymiesięcznego okresu wypowiedzenia, który upłynął z dniem 31 sierpnia 2019 r.

Niesporne, nadto dowód: umowa o pracę – k. 13, oświadczenie o wypowiedzeniu umowy o pracę – k. 14, świadectwo pracy – k. 15-16, przesłuchanie w charakterze strony powodowej W. G. - k. 92-94.

W dniu 31 lipca 2012 r. strony zawarły umowę o zakazie konkurencji. Zgodnie z jej postanowieniami W. G. zobowiązał się w okresie zatrudnienia i przez okres jednego roku po ustaniu stosunku pracy, nie prowadzić działalności konkurencyjnej w stosunku do działalności prowadzonej przez pracodawcę. Uzgodniono, że za działalność konkurencyjną uważane będą następujące czynności: prowadzenie przedsiębiorstwa konkurencyjnego we własnym imieniu; pozostawanie w stosunku pracy w spółce lub u innego przedsiębiorcy prowadzącego zbliżoną działalność gospodarczą; występowanie w charakterze agenta, pełnomocnika, na podstawie umowy zlecenia, o dzieło, kontraktu menadżerskiego lub na jakiegokolwiek innej podstawie, na rzecz jakiegokolwiek podmiotu prowadzącego działalność konkurencyjną wobec pracodawcy. W. G. zobowiązał się do zachowania w tajemnicy wszelkich okoliczności, poufnych informacji, o których dowiedział się w związku z wykonywaną przez niego pracą, a których ujawnienie mogłoby narazić pracodawcę na szkody, w szczególności do zachowania w tajemnicy informacji dotyczących stosowania przez pracodawcę technologii, zasad organizacji pracy, sposobu prowadzenia działalności gospodarczej i handlowej oraz danych dotyczących jego kontrahentów. W zamian pracodawca zobowiązał się do zapłaty odszkodowania w wysokości 25 % otrzymywanego wynagrodzenia. W umowie nie podano terminu zapłaty odszkodowania.

Niesporne, nadto dowód: umowa o zakazie konkurencji – k. 11-12.

R. S. nie wypłacał W. G. miesięcznych rat odszkodowania za powstrzymanie się od działalności konkurencyjnej w okresie obowiązywania zakazu. Pismem z 25 lutego 2021 r. W. G. wezwał R. S. do zapłaty kwoty 4 901,28 zł stanowiącej równowartość 12 rat miesięcznych odszkodowania. R. S. uczynił zadość temu wezwaniu przelewając na wskazany rachunek bankowy 4 901,28 zł.

Dowód: pismo pozwanego z 25 lutego 2021 r. – k. 17-18, potwierdzenie przelewu – k. 20.

Matka W. H. G. od 1 kwietnia 2019 r. ma zarejestrowaną działalność gospodarczą pod firmą (...). Jej przedmiotem jest działalność agentów turystycznych. Jako miejsce wykonywania działalności gospodarczej wskazano adres ul. (...), (...)- (...) B.. H. G. jest emerytką. Przed założeniem działalności nie miała żadnego doświadczenia w branży turystycznej.

Dowód: wydruk z (...) dotyczący działalności gospodarczej H. G. – k. 31 przesłuchanie w charakterze strony powodowej W. G. - k. 92-94.

Biuro (...) swoją ofertę kieruje do klientów przede wszystkim za pośrednictwem portalu społecznościowego, gdzie zamieszczano propozycje wycieczek zagranicznych oraz krajowych. Na profilu biura widnieją dane kontaktowe, w tym adres biura stacjonarnego (ul. (...), (...)-(...) S.), adres e – mail czy adres strony internetowej. Zamieszczane są tam również opinie o danym użytkowniku prowadzącym profil biznesowy. Klienci biura (...) okazywali w komentarzach wyrazy swojego zadowolenia ze współpracy biurem podróży oraz W. G.. R. K. zmieścił komentarz o treści: „Polecam pana W. G. i jego firmę w 100%. Współpracuję z panem od 2013 r. Byliśmy 6 razy na Dominikanie i raz na K. (...)”. Podobną opinię napisała E. W.: „biuro super. Polecam pana W. od lat szuka nam wakacji (...)”.

Przychylnie komentarze pojawiały się także na stronie internetowej biura. M. i K. we wpisie z czerwca 2020 r. napisali „Dzięki Panu W. spędziliśmy cudowny tydzień w R.”. Inny klient również powołał się w swojej opinii na współpracę z W. G.: „Gorąco polecam (...). Z usług pana W. korzystałem 3-krotnie (...)”. Inny internauta wskazał: „We wrześniu 2019 wraz z (...) odwiedziliśmy L. przedłużony weekend udał się w 100%” (...).

Dowód: wydruki ze strony internetowej www.massstertravel.pl oraz zrzuty z ekranu z profilu biura podróży na portalu społecznościowym – k. 21-30.

Latem 2021 r. R. S. dowiedział się, że W. G. nie dotrzymał zakazu konkurencji. Znajome mu osoby, poinformowały go, że widziały na portalu społecznościowym reklamy biura podróży prowadzonego przez pozwanego. Przeglądając

opinie na temat biura (...) rozpoznał wśród autorów wpisów swoich dotychczasowych klientów, którymi wcześniej opiekował się pozwany. Jego dotychczasowi klienci potwierdzili, że W. G. składał im ofertę wyjazdu.

Dowód : przesłuchanie w charakterze strony pozwanej R. S. – k. 91-92.

Wobec łamania przez W. G. zakazu konkurencji, pismem z 27 sierpnia 2021 r. R. S. wezwał go do zwrotu uprzednio wypłaconej kwoty tytułem odszkodowania za powstrzymywanie się od działalności konkurencyjnej kwoty 4 901,228 zł zakreślając 7 dniowy termin zapłaty liczony od dnia doręczenia. W. G. otrzymał pismo 30 sierpnia 2021 r., lecz nie spełnił żądania. Wezwanie ponowiono 27 września 2021 r. W odpowiedzi na powyższe, pismem z 15 października 2021 r. W. G. odmówił zapłaty żądanej kwoty przecząc temu, aby prowadził działalność konkurencyjną.

Dowód : pismo z 27 sierpnia i 27 września 2021 r. wraz z potwierdzeniami doręczenia – k. 32-41, pismo pozwanego 15 października 2021 r. – k. 42.

Od lipca 2020 r. do września 2020 r. W. G. był zatrudniony u E. L. na podstawie umowy zlecenia. Zajmował się obsługą baru jako w hotelu (...). Następnie, od października 2020 r. do września 2021 r. świadczył pracę na rzecz I. B. jako doradca do praw kredytu i leasingu.

Dowód : zaświadczenie – k. 57, świadectwo pracy – k. 58-59, przesłuchanie w charakterze strony powodowej W. G. - k. 92-94.

Sąd zważył co następuje:

Powództwo okazało się zasadne. Sąd nie podzielił argumentów pozwanego co do niepodjęcia działalności konkurencyjnej wobec powoda.

Zgodnie z treścią przepisu art. 101¹ § 1 k.p. w zakresie określonym w odrębnej umowie, pracownik nie może prowadzić działalności konkurencyjnej wobec pracodawcy ani też świadczyć pracy w ramach stosunku pracy lub na innej podstawie na rzecz podmiotu prowadzącego taką działalność (zakaz konkurencji).

Na mocy art. 101² k.p. powyższy przepis stosuje się odpowiednio, gdy pracodawca i pracownik mający dostęp do szczególnie ważnych informacji, których ujawnienie mogłoby narazić pracodawcę na szkodę, zawierają umowę o zakazie konkurencji po ustaniu stosunku pracy. W umowie określa się także okres obowiązywania zakazu konkurencji oraz wysokość odszkodowania należnego pracownikowi od pracodawcy, z zastrzeżeniem przepisów § 2 i 3.

W myśl § 3 przywołanego przepisu odszkodowanie nie może być niższe od 25% wynagrodzenia otrzymanego przez pracownika przed ustaniem stosunku pracy przez okres odpowiadający okresowi obowiązywania zakazu konkurencji; odszkodowanie może być wypłacane w miesięcznych ratach. W razie sporu o odszkodowaniu orzeka sąd pracy.

Zatem treścią umowy o zakazie konkurencji po ustaniu stosunku pracy jest zobowiązanie się pracownika do niepodjęcia po rozwiązaniu stosunku pracy działalności konkurencyjnej wobec pracodawcy w zakresie i przez czas określony w umowie oraz zobowiązanie się pracodawcy do wypłacenia pracownikowi z tego tytułu odszkodowania w określonej wysokości, mającego stanowić rekompensatę zarobków utraconych przez pracownika wskutek objęcia go ograniczeniem dotyczącym powstrzymywania się od działalności konkurencyjnej.

W niniejszej sprawie poza przedmiotem sporu między stronami była treść umowy o zakazie konkurencji, dostęp pozwanego do informacji handlowych oraz fakt konkurencyjności działalności biura podróży prowadzonego przez R. S. oraz biura (...). W. G. argumentował jednak, że wbrew twierdzeniom powoda on sam nie prowadził działalności konkurencyjnej. Istota sporu sprowadzała się zatem do konieczności oceny, czy pozwany podejmował działania, które naruszały obowiązujący go zakaz konkurencji po ustaniu zatrudnienia.

Wobec rozwiązania stosunku pracy z dniem 31 sierpnia 2019 r., zakaz konkurencji obowiązywał pozwanego od 1 września 2019 r. do 1 września 2020 r. Zawarta przez strony umowa z dnia 31 lipca 2012 r. miała charakter

wzajemny, zakładający ekwiwalentność świadczeń: obowiązek powstrzymywania się od działalności konkurencyjnej ciążyący na pozwanym był skorelowany z obowiązkiem przez powoda zapłaty odpowiednich rat odszkodowania ustalonego umową. Obowiązek pracodawcy zapłaty odszkodowania z tytułu powstrzymywania się od działalności konkurencyjnej powstaje w terminach określonych w klauzuli konkurencyjnej, a jeżeli strony nie określiły terminu wypłaty odszkodowania - w okresach miesięcznych (por. wyrok Sądu Najwyższego - Izba Pracy, (...) i Spraw Publicznych z dnia 26 stycznia 2005 r. sygn. II PK 186/04). W okolicznościach niniejszej sprawy strony nie uzgodniły terminu, w jakim pracodawca będzie wypłacał powodowi odszkodowanie. Należało więc przyjąć, że będzie to termin właściwy dla wypłaty wynagrodzenia. Wobec braku odmiennych postanowień w umowie o pracę łączącej strony powód winien odszkodowanie wypłacać W. G. do 10. dnia każdego z miesięcy okresu objętego zakazem. Pierwszy dzień niewywiązywania się pracodawcy z obowiązku wypłaty odszkodowania jest terminem ustania ex lege zakazu konkurencji. W niniejszym przypadku terminem tym był 11 września 2019 r.

W poddanym pod rozagę Sądu stanie faktycznym brak było jednak podstaw do uznania, że uiszczona kwota na rzecz pozwanego była świadczeniem należnym. Istotnie, pozwany zapłacił odszkodowanie stanowiące równowartość 12 miesięcznych rat w dniu 5 marca 2021 r. w odpowiedzi na żądanie zapłaty wystosowane przez powoda. Tym niemniej, z punktu widzenia zasad doświadczenia życiowego – każdego rozsądnie oceniającego sprawę obserwatora – zbieg okoliczności faktycznych w niniejszej sprawie prowadzi do przyjęcia, że pozwany podjął działalność konkurencyjną współpracując z biurem (...), co implikuje, że złamał on obowiązujący go zakaz. Świadczy o tym szereg wpisów internetowych, z których wynika, że W. G. pośredniczył w zawieraniu umów co najmniej od września 2019 r. Judykatura zgodnie stoi na stanowisku, że w sytuacji gdy pracownik podjął działalność konkurencyjną przed nadejściem terminu płatności pierwszej raty odszkodowania, to pracodawca nie ma obowiązku jego wypłaty, a zakaz konkurencji po ustaniu stosunku pracy nie przestaje obowiązywać pracownika z tej przyczyny, że pracodawca nie wywiązuje się z obowiązku wypłaty odszkodowania. (por. wyrok Sądu Najwyższego - Izba Pracy, (...) i Spraw Publicznych z dnia 20 stycznia 2016 r., sygn. II PK 108/15). Sąd w pełni podziela prezentowany pogląd.

Twierdzenia powoda, który konsekwentnie przeczył, aby podejmował działalność konkurencyjną nie przekonały Sądu orzekającego w niniejszej sprawie. W. G. miał wieloletnie doświadczenie zawodowe w oferowaniu wycieczek turystycznych oraz pośredniczeniu w zawieraniu umów z operatorami turystycznymi. Nabył je pracując u powoda. Zarówno internetowe opinie jak i zeznania R. S. wskazywały, że W. G. miał pod opieką stałych klientów biura (...), którzy regularnie korzystali z jego pomocy przy wyborze wakacji. Te same osoby następnie pisały pochlebne opinie o usługach oferowanych przez biuro (...), powołując się na wieloletnią współpracę z pozwanym. W. G. nie potrafił przedstawić wytłumaczenia, z którego wynikałoby, dlaczego opinie o takiej treści znajdowały się w przestrzeni internetowej na stronach biura podróży, prowadzonego wedle słów pozwanego, przez H. G.. Sąd, przy założeniu prawdziwości twierdzeń pozwanego, takiego wytłumaczenia również nie znajduje. Już sam fakt, że H. G., nieposiadająca żadnego doświadczenia w branży turystycznej postanowiła na emeryturze założyć działalność gospodarczą i prowadzić ją z powodzeniem za pośrednictwem mediów społecznościowych, bez wsparcia pracowników, budziłby poważne wątpliwości. Nadto, zważywszy, że pozytywne reakcje klientów biura wskazywały wyłącznie na pomoc oferowaną przez pozwanego, milcząc o udziale w pośrednictwie przy zawieraniu umów H. G., żadną miarą nie można przyjąć, że W. G. co najmniej nie współprowadził biura podróży formalnie założonego przez jego matkę, przyczyniając się do jego sukcesu. Jako niewiarygodne należało uznać również twierdzenia powoda mające na celu wyjaśnienie ujawnienia jego adresu zamieszkania jako adresu biura (...) w informacjach widniejących na profilu portalu społecznościowego. W. G. argumentował, że adres (...) 8/9 był zamieszczony na fanpage'u chwilowo i miał związek z tym, że jego matka przeprowadziła się do niego i jego partnerki na okres pół roku żeby mu pomóc w opiece nad dzieckiem, a nadto miało to miejsce to okresie obowiązywania zakazu konkurencji. Jasnym jest, że dla klientów zawierających umowę za pośrednictwem Internetu pierwszorzędne znaczenie będzie miała informacja udostępniona w miejscu, z którego pozyskali informację o ofercie, nie zaś adres wskazany w ewidencji przedsiębiorców. Takie przekierowanie ewentualnej korespondencji bezpośrednio na adres pozwanego również świadczy o jego aktywnym uczestnictwie w prowadzeniu biura (...).

Brak formalnego związania W. G. z biurem (...) nie stanowi przeszkody do uznania, że pozwany faktycznie wykonywał po ustaniu stosunku pracy działalność konkurencyjną. Zgodnie z treścią postanowień umownych, za działalność taką miała być poczytywana aktywność polegająca na prowadzeniu przedsiębiorstwa konkurencyjnego we własnym imieniu; pozostawaniu w stosunku pracy w spółce lub u innego przedsiębiorcy prowadzącego zbliżoną działalność gospodarczą: występowaniu w charakterze agenta, pełnomocnika, na podstawie umowy zlecenia, o dzieło, kontraktu menadżerskiego lub na jakiegokolwiek innej podstawie, na rzecz jakiegokolwiek podmiotu prowadzącego działalność konkurencyjną wobec pracodawcy na jakiegokolwiek podstawie, na rzecz jakiegokolwiek podmiotu prowadzącego działalność konkurencyjną wobec pracodawcy. Nie wskazano tu zatem konkretnej podstawy świadczenia pracy na rzecz podmiotu konkurencyjnego. Taki kształt postanowień umowy o zakazie konkurencji pozwalał na przyjęcie, nieformalna współpraca, jakiej podjął się pozwany i która polegała na co najmniej współprowadzeniu biura (...) stanowiła w istocie naruszenie zakazu konkurencji. Z przytoczonych wyższej względów, za słusznością stanowiska pozwanego nie przemawiał, w ocenie Sądu, fakt, że w okresie spornym podejmował on działalność zarobkową w obszarze niebędącym objętym klauzulą konkurencyjną. W świetle zgromadzonego materiału dowodowego formalne zatrudnienie pozwanego nie kolidowało z podejmowaną przez niego aktywnością w branży turystycznej.

Stan faktyczny w sprawie Sąd ustalił przede wszystkim w oparciu o przesłuchanie stron oraz zaliczone w poczet materiału dowodowego dokumenty, których wiarygodność nie była kwestionowana przez strony. Sąd nie znalazł podstaw, aby odmówić mocy dowodowej zeznaniom powoda. Są one spójne, rzeczowe i znajdują odzwierciedlenie w dowodach z dokumentów. Natomiast jedynie w ograniczonym zakresie Sąd uwzględnił zeznania pozwanego z przyczyn wskazywanych we wcześniejszej części rozważań.

Konsekwencją nieprzestrzegania zakazu konkurencji przez W. G. jest uznanie, że odszkodowanie wypłacone pozwanemu przez R. S. w istocie stanowiło świadczenie nienależne, o czym powód nie wiedział jeszcze w chwili jego spełniania. Wypłacone pozwanemu odszkodowanie stanowi więc świadczenie nienależne w rozumieniu art. 410 § 1 i 2 k.c. w związku z art. 300 k.p., zaś na pozwanym ciąży obowiązek jego zwrotu, o czym Sąd orzekł w punkcie I wyroku.

Ustawowe odsetki za opóźnienie zasądzono na podstawie art. 481 § 1 k.c. w związku z art. 300 k.p. Wymagalność w stosunku do roszczenia zwrotu świadczenia nienależnego następuje od dnia wezwania dłużnika do zapłaty po określeniu wysokości tego świadczenia (wyrok SN z 15 lipca 2020 r., II PK 245/18). W takiej sytuacji dłużnik powinien spełnić swoje świadczenie po wezwaniu go do tego przez wierzyciela (art. 455 k.c.). Od daty bezskutecznego upływu terminu wskazanego w takim wezwaniu dłużnik pozostaje w opóźnieniu, uprawniającym wierzyciela do naliczenia odsetek (art. 481 § 1 k.c.). W niniejszej sprawie w wezwaniu do zapłaty, odebranych przez pozwaną w dniu 30 sierpnia 2021 r., określono 7 dniowy termin za uregulowanie należności, zatem odsetki ustawowe zasądzono od dnia następnego po upływie wskazanego przez pracodawcę terminu, to jest od dnia 7 września 2021 r.

O kosztach procesu w pkt II wyroku Sąd orzekł w oparciu o zasadę odpowiedzialności za wynik procesu przewidzianą w art. 98 § 1 i 3 k.p.c. Za wygrywającą proces należało uznać stronę powodową. Na koszty procesu powoda składały się w sprawie koszty zastępstwa procesowego poniesione przez powoda w kwocie 675 zł (§ 2 pkt 3 w zw. z § 9 ust. 1 pkt 2 Rozporządzenia Ministra Sprawiedliwości z dnia 22 października 2015r. w sprawie opłat za czynności radców prawnych). Do niezbędnych kosztów procesu po stronie powodowej należała także opłata od pozwu, która z uwagi na wartość przedmiotu sporu wynoszącą 4.902 zł, wynosiła 400 zł (art. 13 ust. 2 ustawy z dnia 28 lipca 2005 r. o kosztach sądowych w sprawach cywilnych /Dz.U. z 2021 r. poz. 2257/) oraz poniesiona opłata skarbową od dokumentu pełnomocnictwa (17 zł). W rezultacie, tytułem zwrotu kosztów procesu na rzecz powoda zasądzono kwotę 1.092 zł.

ZARZĄDZENIE

- 1.(...)
2. (...)
3. (...)

4.12.2023 r.